



Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzük 'ün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. (21.08.2024)

Sezai Temelli

DEM Parti Grup Başkanvekili

Muş Milletvekili

Türkiye'de çocuk istismarı vakaları her geçen gün artış göstermektedir. Bu duruma dair etkin bir veri çalışması yürütülmesinin önünde toplumsal ve siyasal birçok engel bulunmasına karşın kamuoyuna yansıyan olaylar çocuk istismarı vakalarındaki artışı gözler önüne sermektedir. İktidarın çocuk istismarı olaylarının üzerine gitme noktasındaki isteksizliği, açığa çıkan durumları bütün kurumlarıyla hasıraltı etme çabası, failleri cezasızlık politikalarıyla cesaretlendirme girişimleri ve bu alanda toplumsal politikalar geliştirme noksanlığı şüphesiz bu vakaların artışında önemli bir rol üstlenmektedir.

Geçtiğimiz iki gün içerisinde basına yansıyan iki farklı olay çocukların istismar karşında haklarının korunmadığını, istismarı önleme ve istismara maruz bırakılanları destekleme konularında sistematik bir eksikliğin var olduğunu, her iki durumda da çocuğun üstün yararı ilkesinin değil, faillerin yararı ilkesinin gözetildiğini net bir şekilde göstermektedir.

İlk olarak, İstanbul Küçükçekmece'de Ebuzeyid G. adlı fail 14 yaşında akrabası olan bir çocuğa 3 yıl boyunca sistematik bir biçimde cinsel istismar gerçekleştirmiştir. Çocuğun görüntülerini kayda alan ve bu görüntüleri tehdit olarak kullanan fail, dönem dönem kendisini öldürmekle tehdit ederek çocuğa psikolojik şiddet uygulamıştır. 3 yılın ardından ailenin durumu öğrenmesi ve şikayette bulunması ile fail 12 Ağustos'ta (2024) gözaltına alınmış, tutuklama talebiyle mahkemeye sevk edilmiştir. Çıkarıldığı mahkemede, cinsel istismar iddialarını reddetmiş, çocuğa cinsel organının fotoğraflarını defalarca iletildiğini kabul etmesine rağmen, istismara uğrattığı çocuğu kızı gibi gördüğünü, kendisiyle kızı gibi ilgilendiğini söylerek Küçükçekmece 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından, 13 Ağustos'ta adli kontrol şartı ve yurtdışı çıkış yasağı ile serbest bırakılmıştır. Yani 3 yıl boyunca süren sistematik cinsel istismar vakası bir günde işleme alınarak, etkin soruşturma talep edilmeden, istismara maruz bırakılan çocuğun üstün yararı ve psikolojik durumu öncelenmeden kapatılmak istenmiş, fail cezasızlıkla ödüllendirilerek, serbest bırakılmıştır. İstismara maruz bırakılan çocuğun ailesi, failin nüfuzlu ilişkilerinden ötürü kaygılarını dile getirmiş, bu ilişki ağının serbest bırakılmasında etkili olduğunu belirtmiştir.

İkinci vakada ise Mardin’de bir çocuk akrabası N.Ç tarafından cinsel istismara uğramış, olay sonucu hamile kalmış, ölü doğum gerçekleşmiş, ölümden sorumlu tutularak “kasten öldürme” suçlamasıyla 16 Ocak 2024’te tutuklanmıştır. ATK raporu ile ölü doğan çocuğun babasının N.Ç olduğu tespit edilmiş fakat savcılık N.Ç. hakkında “çocuğun nitelikli cinsel istismarı” suçlamasıyla başlatılan soruşturmada kovuşturmaya yer olmadığına karar vermiştir. Öte yandan kararda işlenen suçun “çocuğun nitelikli cinsel istismarı” olmadığı, “reşit olmayanla cinsel ilişki” suçu olduğu belirtilmiştir. Bunun ardından savcılığın “kovuşturmaya yer yok” kararına itiraz eden çocuk, dosyayı Mardin 1’inci Sulh Ceza Hakimliği’ne taşımıştır. 7 Mart’ta itirazı karara bağlayan mahkeme, çocuğun beyanına başvurmadan dosya üzerinden yapılan inceleme sonucunda itirazın reddine ve savcılığın takipsizlik kararının kabulüne hükmetmiştir.

Cezaevinde yazdığı mektupla olayın detaylarını aktaran 16 yaşındaki çocuk, maruz bırakıldığı istismarın yalnızca N.Ç tarafından değil M.Ç. ve M.S.Ö. tarafından da gerçekleştirildiğini belirtmiş fakat Mardin Cumhuriyet Başsavcılığı 20 Mayıs’ta failler hakkında kovuşturmaya yer olmadığına dair karar vermiştir. Çocuğun beyanlarını esas almayan savcılık, “yeterli delilin olmadığı” öne sürmüş ve olayın üzerinden iki yıl geçmesini gerekçe yaparak failler hakkında takipsizlik kararı vermiştir. Yani o dönemden bu döneme istismara maruz bırakılan çocuk tutuklu bulunurken, istismarı gerçekleştiren failler serbest bırakılmıştır. Bu durum terazisi kaymış adalet sisteminin çocuk istismarları karşısında yetersizliğinin ve skandal kararlarla imza atma becerisinin çarpıcı bir örneğini oluşturmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Türkiye’de çocuk istismarı vakalarının her geçen gün arttığı göz önüne alındığında, Adalet Bakanlığı bu vakaların önlenmesi ve etkin bir şekilde soruşturulması için hangi somut adımları atmaktadır?
2. Çocuk istismarı vakalarında faillerin serbest bırakılması veya hafif cezalarla cezalandırılması, kamuoyunda cezasızlık algısının oluşmasına neden olmakta, failleri caydırmaktan ziyade cesaretlendiren durumlar açığa çıkmaktadır. Bu tür kararların çocuk istismarıyla mücadelede yarattığı olumsuz etkiler konusunda Bakanlığınızın bir değerlendirmesi var mıdır? Varsa, bu konuda alınan önlemler nelerdir?
3. Mahkemelerin, çocuk istismarı davalarını etkin bir şekilde yürütmekten kaçınmasının gerekçeleri nelerdir? Faillerin sıklıkla cezasız bırakılmalarının gerekçeleri nelerdir?
4. Türkiye’de çocuk istismarı vakalarına ilişkin verilerin toplanması, analiz edilmesi ve kamuoyuyla paylaşılması konusunda Bakanlığınızın yürüttüğü bir çalışma var mıdır? Bu tür verilerin açıklanması için bir mekanizma oluşturulması düşünülmekte midir? Sürece sivil toplum örgütleri dahil edilmekte midir? Ediliyorsa, bu sivil toplum örgütleri hangileridir? Bu konuda çocuk hakları ve çocuğun üstün yararı ilkesini etkin ve şeffaf bir biçimde ortaya konulmuş olması gereği şart koşulmakta mıdır?
5. Çocuk istismarı davalarında, istismara maruz bırakılanların korunması ve adalete erişimlerinin sağlanması için yargı mensuplarına yönelik herhangi bir çalışma var mıdır? Varsa eğer bunun etkin bir şekilde yürütülüp yürütülemediğinin denetimi nasıl sağlanmaktadır? Bu konuda uluslararası standartlara gözönünde bulundurulmakta mıdır?

6. Türkiye’de son beş yıl içerisinde (2024’ün ilk 6 ayı da dahil) çocuğun cinsel istismarı kapsamında açılan dosya sayısı kaçtır? Bu dosyalar nitelikli ayırtırmaya tabi tutulmuş mudur?
7. Yukarıda bahsi geçen ilk olayda, Ebuzeyid G.’nin 14 yaşındaki bir akrabasına 3 yıl boyunca sistematik bir şekilde cinsel istismar gerçekleştirmesine, çocuğun görüntülerini tehdit ve şantaj unsuru olarak kullanmasına, mahkemede çocuğa cinsel organın fotoğraflarını gönderdiğini kabul etmesine rağmen serbest bırakılmasının gerekçesi nedir? Mahkemenin hukuki dayanakları nelerdir?
8. Etkin bir soruşturma yürütülmemiş olmasının sorumluları kimlerdir? Bu kişilerin mağduriyeti tanzim etmek yerine yeni bir mağduriyet yarattığı yeterince açık değil midir?
9. İkinci olayda, Mardin’de N.Ç., M.Ç. ve M. S. Ö. için kovuşturmaya yer verilmemesinin ve akabinde serbest bırakılmalarının gerekçeleri nelerdir? Savcılık hangi hukuki dayanakları göz önünde bulundurarak bu kararları vermiştir?
10. Savcılığın "çocuğun nitelikli cinsel istismarı" suçlamasını "reşit olmayanla cinsel ilişki" olarak değerlendirmesinin nedeni nedir?
11. Çocuğun nitelikli cinsel istismar sonucu hamile kalması suç teşkil etmezken, bebeğin ölü doğması ve bunun sorumlusunun mağdur çocuk olarak değerlendirilmesi ve ceza verilmesi nasıl mümkündür?
12. İstismara maruz kalan çocuğun baskı ve tehdit altında ifade verdiğini beyan etmesi üzerine etkin bir soruşturma yürütülmemesinin gerekçesi nedir?
13. Her iki olayda da failler serbestken, ikinci olayda çocuğun cezaevinde olması Bakanlığınızca nasıl değerlendirilmektedir?
14. Bahsi geçen olaylar, Türkiye’de çocukların cinsel istismar karşısında adli kurumlar tarafından korunmadığını, önleyici ve caydırıcı hiçbir politikanın uygulamada olmadığını göstermesi açısından önemlidir. Bakanlığınızın bu doğrultuda tespit, değerlendirme ve planlamaları nelerdir?